

Spolufinancováno
Evropskou unií

Operační program Zaměstnanost plus

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Standardizovaný postup pro výběr osvojitele nebo pěstouna dítěte v evidenci krajského úřadu

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2025

Metodický dokument byl zpracován v rámci realizace projektu Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky s názvem „Standardizace procesu zabezpečení náhradní rodinné péče o děti“, reg. č. CZ.03.02.02/00/22_004/0000210, spolufinancovaného z Evropského sociálního fondu plus a státního rozpočtu. Předmětem projektu bylo zefektivnění a zjednodušení procesu zabezpečení náhradní rodinné péče pro ohrožené děti. Projekt byl realizován v období od listopadu 2022 do prosince 2025.

Přiložené vzory formulářů byly vytvořeny jako součást metodiky výběru osvojitele nebo pěstouna pro dítě v evidenci krajského úřadu, která byla pilotována od května 2024 do srpna 2025.

Cílem při tvorbě metodiky i jednotlivých formulářů bylo nastínění základních principů a postupů v rámci tohoto procesu za účelem jeho standardizace napříč KÚ v České republice. Formuláře jsou koncipovány jako „živé“ pracovní nástroje, které mohou v rámci celého procesu výběru pomoci s jeho strukturou, schopností co nejlépe definovat potřeby dítěte ve všech oblastech a na základě těchto potřeb pak stanovit potřebné kompetence a možnosti potencionálního žadatele o osvojení nebo pěstounskou péči.

Zároveň věříme, že využívání jednotlivých formulářů i metodiky jako celku může přispět k transparentnosti celého procesu směrem k žadateli o náhradní rodinnou péči, ale zejména k tomu, aby na konci celého procesu výběru žadatele bylo spokojené dítě v náhradní rodině, která o něj v dostatečné míře pečuje a láskyplně ho přijímá takové, jaké je.

Obsah

CHECK LIST	2
ZÁPIS Z PŘÍPRAVNÉHO PANELU	3
ZÁPIS Z PŘEDVÝBĚRU ŽADATELŮ	5
ZÁPIS Z PÁROVACÍHO PANELU	7
ZÁPIS ZKRÁCENÉHO PROCESU PŘI POSTUPU DLE § 823.....	9
ZÁZNAM O PROBĚHLÝCH VÝBĚRECH ŽADATELŮ	11
DOTAZNÍK PRO PEČUJÍCÍ OSOBU	12
DOPIS DÍTĚTI	15

CHECK LIST PROCESU VÝBĚRU

č. j./sp. zn.:

Jméno a příjmení dítěte		Datum narození		Spis obdržen	-----
-------------------------------	--	-------------------	--	-----------------	-------

PŘÍPRAVNÁ ČÁST			provedeno	datum
DOKUMENTACE K DÍTĚTI	PROVEDENO VYHODNOCENÍ SITUACE DÍTĚTE A JEHO RODINY	☐	☐	
	BYLY ZJIŠŤOVÁNY MOŽNOSTI ŠIRŠÍ RODINY	☐		
	AKTUÁLNÍ IPOD	☐		
		☐		
		☐		
NÁVŠTĚVA DÍTĚTE			☐	-----
PŘÍPRAVA PŘÍPRAVNÉHO PANELU			☐	
PŘÍPRAVNÝ PANEL – REALIZACE (do 1 měsíce od obdržení spisové dokumentace dítěte)			☐	-----
PŘEDVÝBĚR (do 10 pracovních dní od přípravného panelu)			☐	-----
VÝBĚR/PÁROVÁNÍ			provedeno	datum
PŘÍPRAVA PÁROVACÍHO PANELU			☐	
PÁROVACÍ PANEL – REALIZACE (do 1 měsíce od předvýběru, byl-li v rámci předvýběru vytipován potencionálně vhodný žadatel)			☐	-----
OZNÁMENÍ O VÝBĚRU ŽADATELE (telefonicky do 3 pracovních dní od realizace párovacího panelu)			☐	-----
SEZNAMOVÁNÍ			provedeno	datum
OSOBNÍ JEDNÁNÍ S VYBRANÝM ŽADATELEM, SEZNÁMENÍ S POTŘEBAMI A SITUACÍ DÍTĚTE			☐	-----
VYDÁNÍ PÍSEMNÉHO SDĚLENÍ O VHODNOSTI ŽADATELE			☐	-----
OSOBNÍ SEZNÁMENÍ ŽADATELE S DÍTĚTEM			☐	-----
VYHODNOCENÍ OSOBNÍHO SEZNÁMENÍ ŽADATELE S DÍTĚTEM (do 5 pracovních dní od osobního seznámení žadatele s dítětem)			☐	-----
VYTVOŘENÍ PLÁNU SEZNAMOVÁNÍ A DALŠÍHO POSTUPU			☐	-----
PODÁNÍ NÁVRHU (do 30 dní od vydání písemného sdělení o vhodnosti žadatele)			☐	-----
VYTVOŘENÍ PLÁNU PŘECHODU A DALŠÍHO POSTUPU			☐	-----
FAKTICKÉ PŘEDÁNÍ DÍTĚTE DO PÉČE ŽADATELE			☐	-----
NABYTÍ PRÁVNÍ MOCI ROZHONUTÍ SOUDU			☐	-----
UKONČENÍ PROCESU ZPROSTŘEDKOVÁNÍ – důvod, datum				

PŘÍPRAVNÝ PANEL

Základní údaje k dítěti

Jméno a příjmení dítěte		Datum narození	
-------------------------	--	----------------	--

Právní situace dítěte	☐ dítě je právně volné ☐ dítě není právně volné ☐ dítě zatím není právně volné, čeká se na:
-----------------------	--

Organizační informace k přípravnému panelu

Datum panelu	----		
Facilitátor		Zapisovatel	
Seznam účastníků	Pracovník OÚ ORP dítěte		
	Pracovník KÚ		
	Aktuálně pečující osoba		

Základní informace k dítěti *(historie, rodinná anamnéza apod.)*

--

Popis jednotlivých potřeb dítěte *(zdraví, učení se, emoční vývoj a chování, rodinné a sociální vztahy, identita, samostatnost a sebeobsluha, sociální prezentace, jiné...)*

--

Názor dítěte *(kdy byl názor dítěte zjišťován, jakou osobou a jaký byl)*

--

Názor rodičů *(kdy byl názor rodičů zjišťován, jakou osobou a jaký byl)*

--

Jaké mají mít zájemci, vzhledem k potřebám dítěte, kompetence a možnosti?

--

Informování dítěte o zprostředkování NRP

Bylo/bude dítě informováno o plánu párování	☐ ANO ☐ NE
Pokud ano, kdy, kdo a jakým způsobem provedl/provede informování	
Pokud ne, proč nebylo dítě informováno	

Informování rodičů o zprostředkování NRP

	Matka	Otec
Byl/bude rodič informován o plánu párování	☐ ANO ☐ NE	☐ ANO ☐ NE
Pokud ano, kdy, kdo a jakým způsobem provedl/provede informování		
Pokud ne, proč nebyl rodič informován		

Úkoly z přípravného panelu

	Úkol	Odpovědná osoba	Termín	Splněno
1.			----	
2.			----	
3.			----	
4.			----	
5.			----	

Závěr přípravného panelu

- ☐ pokračování v párování v kraji
- ☐ pokračování v párování v kraji po doplnění informací
- ☐ t. č. nevíme o vhodné NRP rodině v kraji, přistoupí se k mezikrajové spolupráci

Poznámky:

Doporučení pro realizaci prvního osobního setkání dítěte s žadatelem

--

ZÁPIS Z PROCESU VÝBĚRU

č. j./sp. zn.:

PŘEDVÝBĚR

Základní údaje k dítěti

Jméno a příjmení dítěte		Datum narození	
-------------------------	--	----------------	--

Organizační informace k předvýběru

Datum předvýběru	----
Předvýběr provedli	
Byl vytipován žadatel v kraji	☐ ANO ☐ NE
Zdůvodnění, proč nebyl vytipován žadatel v kraji	
Bude přikročeno k mezikrajové spolupráci	☐ ANO ☐ NE ☐ všechny kraje ☐ jen vytipované kraje

Kritéria předvýběru *(na základě přílohy žádosti žadatele a závěrů přípravného panelu)*

--

Seznam vybraných žadatelů pro párovací panel

Identifikátor žadatele ¹	Odůvodnění

Mezikrajová spolupráce *(vytipované kraje pro oslovení)*

Kraj	

¹ Identifikátor žadatele – např. číslo/značka sp. dokumentace, iniciály žadatele apod.

Shrnutí

Bude uspořádán párovací panel?	☐ ANO ☐ NE
Pokud ano, jaký je stanoven termín	----
Pokud ne, proč nebude uspořádán	

Osoby, které budou osloveny pro účast na párovacím panelu

	Jméno a příjmení (role)	Telefon	E-mail
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

PÁROVACÍ PANEL

Základní údaje k dítěti

Jméno a příjmení dítěte		Datum narození	
-------------------------	--	----------------	--

Organizační informace k párovacímu panelu

Datum panelu	----		
Facilitátor		Zapisovatel	
Seznam účastníků	Pracovník OÚ ORP dítěte		
	Pracovník KÚ		

Shrnutí potřebných kompetencí žadatele¹

--

Kompetence vytipovaných žadatelů ve vztahu k potřebám dítěte

Vytipování žadatelé

Identifikátor žadatele ²	
Zhodnocení kompetencí	
Možná rizika a vyplývající doporučení	
Byli vytipování žadatelé posouzeni jako potenciálně vhodní?	☐ ANO ☐ NE

¹ Na základě závěrů přípravného panelu.

² Identifikátor žadatele – např. číslo/značka spisové dokumentace, iniciály žadatele apod.

Vytipování žadatelé

Identifikátor žadatele	
Zhodnocení kompetencí	
Možná rizika a vyplývající doporučení	
Byli vytipovaní žadatelé posouzeni jako potenciálně vhodní?	☐ ANO ☐ NE

Vytipování žadatelé

Identifikátor žadatele	
Zhodnocení kompetencí	
Možná rizika a vyplývající doporučení	
Byli vytipovaní žadatelé posouzeni jako potenciálně vhodní?	☐ ANO ☐ NE

Výsledek párovacího panelu dle vhodnosti k dítěti

	Identifikátor žadatele	Shrnutí / odůvodnění
1.		
2.		
3.		

Informování dítěte o zprostředkování NRP

Bude dítě informováno o výsledku výběru	☐ ANO ☐ NE
Pokud ano, kdy, kdo a jakým způsobem provede informování	
Pokud ne, proč nebude dítě informováno	

Informování rodičů o zprostředkování NRP

	Matka	Otec
Bude rodič informován o výsledku výběru	☐ ANO ☐ NE	☐ ANO ☐ NE
Pokud ano, kdy, kdo a jakým způsobem provede informování		
Pokud ne, proč nebude rodič informován		

Úkoly z párovacího panelu

	Úkol	Odp. osoba	Termín	Splněno
1.			----	
2.			----	
3.			----	
4.			----	
5.			----	

Poznámky

--

PANEL – POSTUP DLE §823

PŘÍPRAVNÁ ČÁST

Základní údaje k dítěti

Jméno a příjmení dítěte		Datum narození	
Aktuální umístění			

Organizační informace

Datum výběru	-----		
Seznam účastníků	Pracovník OÚ ORP dítěte		
	Pracovník KÚ		

Základní informace k dítěti *(jsou-li známy – historie, rodinná anamnéza apod.)*

--

Popis potřeb dítěte

--

PŘEDVYTIPOVÁNÍ

Kritéria předvýběru *(na základě přílohy žádosti žadatele a vyhodnocení potřeb dítěte)*

--

Seznam vytipovaných žadatelů pro provedení výběru

Identifikátor žadatele	Odůvodnění

PÁROVÁNÍ / VÝBĚR

Vytipování žadatelé

Identifikátor žadatele	
Zhodnocení kompetencí	
Možná rizika a vyplývající doporučení	
Byli vytipováni žadatelé posouzeni jako potenciálně vhodní?	☐ ANO ☐ NE

Vytipování žadatelé

Identifikátor žadatele	
Zhodnocení kompetencí	
Možná rizika a vyplývající doporučení	
Byli vytipováni žadatelé posouzeni jako potenciálně vhodní?	☐ ANO ☐ NE

Vytipování žadatelé

Identifikátor žadatele	
Zhodnocení kompetencí	
Možná rizika a vyplývající doporučení	
Byli vytipováni žadatelé posouzeni jako potenciálně vhodní?	☐ ANO ☐ NE

Výsledek výběru dle vhodnosti k dítěti

	Identifikátor žadatele	Shrnutí / odůvodnění
1.		
2.		
3.		

Úkoly vyplývající z provedeného výběru

	Úkol	Odp. osoba	Termín	Splněno
1.			-----	
2.			-----	
3.			-----	
4.			-----	
5.			-----	

Poznámky

--

Přehled o proběhlých výběrech žadatelů¹

č. j./sp. zn.:

Jméno a příjmení zájemce	
-----------------------------	--

Datum podání žádosti/ Datum zařazení do evidence	-----
--	-------

Datum výběru	V rámci kraje/mezikrajově	Výsledek výběru, poznámky ²	Vhodnost	Seznamování
----			☐ ANO ☐ NE	☐ ANO ☐ NE
			☐ ANO ☐ NE	☐ ANO ☐ NE
----			☐ ANO ☐ NE	☐ ANO ☐ NE
----			☐ ANO ☐ NE	☐ ANO ☐ NE

¹ Včetně mezikrajové spolupráce.

² Využití tabulky zájemce z procesu výběru část C – PÁROVACÍ PANEL.

Dotazník pro pečující osobu – proces párování

V ruce držíte dotazník, který slouží k vyjasnění potřeb dítěte, o které pečujete. Vaše zkušenost s péčí o dítě je v procesu zprostředkování náhradní rodinné péče nezastupitelná a velmi důležitá. Při znalosti potřeb dítěte je možné vytipovat pro dané dítě takovou budoucí náhradní rodinu, která na ně bude adekvátně reagovat. Děkujeme za čas, který vyplnění věnujete. V případě, že si nejste s jeho vyplněním jistí, obraťte se na _____, e-mail: _____. Pokud na některou otázku nelze s ohledem na věk dítěte odpovědět, tak ji přeskočte.

Jméno a příjmení dítěte	
-------------------------	--

Jak dítě oslovujete? Jak si přeje být dítě oslovováno jinými lidmi?

--

Jak byste ho/ji popsala (5 vět, které ho/ji vystihují)?

--

1. ZDRAVOTNÍ STAV A OSOBNÍ HYGIENA

Vyžaduje jeho/její zdravotní stav nějakou speciální péči?

--

K jakým lékařům nebo jiným specialistům dochází?

--

Užívá nějaké léky? Má nějaké závislosti?

--

Potřebuje nějaké pomůcky?

--

2. CHOVÁNÍ A EMOCE

Jak se projevuje, když má radost, co mu/jí dělá radost?

Jak se projevuje, když se zlobí? Co ho/ji rozzlobí?

Je někdy smutný/á? Co u něj/ní vyvolává smutek?

Co potřebuje k tomu, aby se cítil/a v bezpečí?

3. VZTAHY

Má kontakt s někým z rodiny (jak často a s kým)?

Jak mluví o své rodině?

Těší se na kontakt s rodinou?

Kdo je jeho nejbližší osoba (kromě vás) a jak je s ní v kontaktu?

4. VZDĚLÁVÁNÍ A KONÍČKY

Pokud chodí do ZŠ/MŠ, je tam rád/a?

Co ho/ji tam nejvíce baví?

Je něco, s čím má problémy?

Má nějaké koníčky nebo kroužky?

Co rád/a dělá?

Co mu/jí jde?

5. DALŠÍ

DOTAZNÍK VYPLNIL/A

DATUM VYPLNĚNÍ

Ahoj **xxxxx**,

jmenuji se **xxxx**. Mým úkolem je hledat pěstounské nebo osvojitelské rodiny pro děti, které z nejrůznějších důvodů nemohou žít se svými vlastními rodiči. A tak jsem se dozvěděla i o tobě.

KDO SE MŮŽE STÁT PĚSTOUNEM?

Pěstounem se nemůže stát jen tak někdo. Ne každý umí bezpečně pečovat o děti. Budoucí pěstouni musí proto odborníkům odpovědět na spousty otázek o své rodině a svém plánu stát se náhradním rodičem. Toto trvá třeba až rok.

CO TO JE PANEL?

Vyhledávání vhodných pěstounů pro dítě, které to potřebuje, se děje na **PANELU**. To zní trochu divně, vid'? 😊 Chtěl/a bych ti vysvětlit, co to vlastně znamená a jak to můžeš ovlivnit ty.

Panel je setkání dospěláků, kteří znají děti, kterým je třeba náhradní rodinu najít, a dalších dospěláků, kteří znají budoucí pěstouny. Tito lidé mají důležitý úkol. Hledají a vybírají pro dítě tu nejlepší pěstounskou rodinu, která by ráda přijala kluka nebo holku do své rodiny.

POVEDE SE TO POKAŽDÉ?

Popravdě, nepovede. Pěstounů je málo a dětí, které by potřebovaly vyrůstat v náhradní rodině, zase moc. Někdy musí odborníci říct: „Bohužel my teď nevíme o žádné pěstounské rodině, kde by toto dítě mohlo mít nový domov.“ Pokud tomu tak je, rozesílá se zpráva o tom, že se hledá pěstounská rodina pro toto dítě, po celé České republice. Někdy se osvojitelská rodina hledá dokonce i v cizině. Než se nová rodina najde, tak se čeká. Toto čekání trvá různě dlouho. Nevím, jak dlouho to může trvat u tebe.

CO SE DĚJE PAK?

Jupíí! Když je pro dítě nalezena pěstounská rodina, tak probíhá seznamování dítěte s novou rodinou. Dokud dítě není připravené se k ní přestěhovat a bydlet u ní. To bývá různě dlouhé období. Určitě je důležité, co bys na pěstounskou rodinu říkal/a TY SÁM/SAMA.

PANEL PRO TEBE

Panel se svolává různě často. Mám dobrou zprávu. V nejbližší době bude panel svolán i kvůli TOBĚ. Protože tvůj názor je pro nás moc důležitý, napadlo mě, zda mi nechceš poslat svou fotku, namalovat obrázek nebo třeba natočit video vzkaz na mobil. Taky můžeš napsat vzkaz nebo poslat dopis o tom, jak myslíš, že by tvá budoucí náhradní rodina mohla vypadat.

Fotku, video, dopis nebo obrázky můžeš předat sociální pracovníci, paní **xxxx**, která tě má na starost. Ta ti také poví, jak to celé dopadlo.

Kdyby ses chtěl/a dozvědět něco více o tom, co to je pěstounská péče, tak si přečti třeba komiks **Maruška se chystá na cestu** nebo se můžeš doptat paní/tety/**xxxx**.

Měj se hezky a kdybys potřeboval/a něco vědět, klidně mi napiš či zavolej.

Moc bych si přál/a, aby se nám povedlo najít pro tebe to nejlepší řešení. Abys mohl/a vyrůstat s lidmi, které budeš mít rád/a.

Zdravím tě,
xxxx, tel.: , e-mail: